

Scenski prostor života u umetnosti

ADOLF APIA kao uzor

Švajcarski scenograf, reditelj i pisac,
jedan od velikana najzaslužnijih za reformu
zapadnog pozorišta
i ustanovljenje pozorišne umetnosti

MIT O ORFEJU

Jedan od najstrajijih mitova kojim je čovek nastojao da spozna ovaj svet je mit o Orfeju. On može poslužiti kao pouka umetniku i upozorenje da on traga za nečim što mu je na samo jedan trenutak dostupno. Dobivši na trenutak spokoj i sreću, Orfej se naime ponovo vraća bezuslovnom traganju u nadi da će se taj trenutak ponoviti. Ali, umesto toga, on placa cenu koju nose neminovnost starosti (prolaznost) i smrt.

Njegov identitet poistovećujem sa identitetom umetnika, tako da u ovom kontekstu umetnost povezujem sa nimfom Euridikom, a umetnika sa samim Orfejom i tako podvlačim pararelu izmedju umetnosti kao traga i prolaznosti koji je u ovom slučaju i sam umetnik. Njegov identitet koji je prolazan i umetnost koja ostavlja trag na umetnika a i upisuje se u istoriju. Na kraju mita Euridika ipak umire, a Orfej je iz dva razloga pokusao da je spase- prvi je bila ljubav prema nimfi, a drugi se više odnosi na strah od prolaznosti života, taj sukob koji svaki čovek ima, a umetnik pokušava da svrsta u neki nevidljivi deo u životu, da ga zatrpa i pokrije sa svojim kreativnim ili usmerenim stavom da je svet mesto sreće i nade.

Sam umetnik je taj koji bira medij da bi na što tačniji i bolji način uspeo da prenese svoju ideju slike sveta odnosno tumačenje relnosti. Stoga je potrebno ukazati i na neke prolazne stvari koje se tiču isključivo samog umetnika i njegovog odnosa sa svetom, prirodom i drugim ljudima, koji od svog rođenja pa do smrti imaju veliki strah od činjenice da će jednom nestati i da faktori kao što je vreme stalno deluju i bivaju neukrotivi.

Da li imamo strah od smrti ili strah od života?

VASILIJ KANDINSKI

Vasilij Kandinski, ruski slikar koji je neretko pronalazio inspiraciju u muzici, bio je očaran Wagnerom. Kako je kasnije napisao, iskusio je snažan sinestetičan doživljaj slušajući operu. Video je boje u duhu i pred očima, kao i divlje lude linije kako se iscrtavaju pred njim. Vasilij Kandinski je bio savremenik Adolfa Apije, svoj životni rad je posvetio slikarstvu i traženju istine i života muzike, svetla i geometrijskog prostora u slikarstvu.

O muzici

„Muzika nameće pokretima tela sukcesivna trajanja, telo ih onda prenosi na prostorne srazmere, a neživi oblici suprostavljaju se telu svojom čvrstoćom potvđuju svoju sopstvenu egzistenciju koju bez tog otpora ne bi mogli jasno da ispolje i tako zatvaraju krug jer izvan toga ne postoji ništa u toj hijerahiji posedujemo jedino muzički tekst izvan kog sve automatski sledi podsredstvom živog tela”.

PERFORMANS AUTIZAM-IZA ZIDA
MARIJA JEVTIĆ DAJIĆ (Dom Kulture Studentski Grad)

U istom trenutku ću biti i autistično dete (čovek) i umetnik. Rad će biti neka vrsta samo- terapije, preispitivanje i donošenje zaključka. Poenta rada će biti iskorak ka mogućnosti da je umetnik jednak sa autističnim detetom(čovekom). Prvo pitanje koje ću postaviti autističnom čoveku glasi: Ko si ti?

Nakon što dobijem ili ne odgovor zameničemo pozicije.

Razgovor će biti u velikoj meri ne verbalni dijalog- pokretima tela ću odgovarati na postavljena pitanja i u jednom i u drugom slučaju.

Drugo pitanje će biti: Šta radis ovde?

Treće će biti: kada?

Četvrto: kako?

Peto: šta?

I na kraju: zašto?

Scena će biti postavljenja kao ambijent koji je prirođan sa prirodnim svetлом, jednim stolom, stolicama, ja ću biti u neutralnom kostimu, kretaću se uglavnom sa repetativnim pokretima. Zvik je ambijentalan može se čuti konj u galopu u repeticiji.

Sinteza života i umetnosti, temelji se na stavu da se umetnost i život (ljudska egzistencija ,kultura, moral, ideologija) mogu konstantno povezati u kvalitativne nove celine.

Smisao parole ili ideje povezivanja umetnosti i života ukazuje da umetnost prestaje da bude proizvodnja umetničkih dela i postaje životna aktivnost promene sveta ili promene umetnika. (Spravljanje hrane, seksualni običaji, organizacija društvenih zajednica, politika) proističe iz stava da život može da se organizuje i kreira po estetskim i umetničkim načelima.

Telesno prostorno-vremenski odnosi

Ponašanje ostvarivanja situacija iz svakodnevnog života. Ponašanje zasnovano na jednostavnim radnjama kojima je oduzeta socijalna funkcija.

Recepција kao situacija i процес перцепирања чitanja i doživljaja um. dela. Delo kao извор сензација I информација које посматрач процесом рецепције prima i obrađuje kao neka vrsta prijemnika

NAGLAŠAVANJE PROSTORA? I KONTRASTA, ŽIVO-NEŽIVO, TVRDO- MEKANO KRETANJEM TELA I
ZAUSTAVLJANJE NA DATIM TAČKAMA

TELO, PROSTOR, SVETLO, MUZIKA I UMETNOST- vreme

Umetnost

VREME

Telo (ŽIVO)

Muzika (ŽIVA)

Svetlo (ŽIVO)

Prostor (OŽIVLJEN)

Elementi:

Telo u prostoru čini da taj prostor ostane živ

Svetlo u prostoru čini da taj prostor postane živ- definiše 3 vrste svetla: opšte ili glumačko, formativno ili oblikujuće, dekorativno osvetljenje scenografije

Muzika-Zvuk kao materijal čijim posredstvom umetnik saopštava zamisli u prostoru pulsira i čini ga živim

To se dešava u određenom vremenu i prostoru u umetnosti. Definiše četiri kontrasna elementa predstave: Pokretan trodimenzionalan glumac, statičan vertikalni dekor, horizontalni pod, osvetljen prostor koji ih obuhvata.

Prostor je čovečiji skelet a elementi ga čine i daju mu život i na taj način prostor sudeluje sa drugim ljudima (publikom koja ima iste vitalne funkcije) KOJE TEK TREBA DA OTKRIJE, ALI INTUITIVNO OSEĆA DA IH IMA.

Na taj način se pravi sinteza i zajedništvo između dela i publike koja je došla da oseti impuls života koji joj je sličan i na koji reaguje intuitivno.

SJEDINJAVANJE-PARTNERSTVO
Umetnost u prostoru-prostor u umetnosti

Kao slikarka bavim se temom onostranosti termin (koji može da se tumači kao život poslesle smrti ili kao svet snova...). Tu svoju ekspresiju prebacujem vizuelno sa morfološkim karakteristikama u prostor slike. Ti prostori predstavljaju zapravo scene dogadjaja. Ekspresiju prebacujem transportujem zatim u taktilno kako bi omogućila slepim i slabovim osobama da to delo osete. Spleti i slabovidni ljudi su mi u isto vreme i cilj i sredstvo. Od slika pravim priču. Spektakl koji je taktilan, oni (slepi) opipavaju i prave reinterpretaciju mojih viđenja onostranosti. Celo to dešavanje osećaja onostranosti izražavaju REČIMA I TELOM i tako prenose doživljaj događaja . Cilj su njihovi unutrašnji prostori koji formiraju spektakl u realnom (fizičkom) prostoru -od unutra ka spolja. Njihova reakcija na moje radove je spektakl u realnom (fizičkom prostoru) . Ovo me podseća na analitički teatar gde „ Posmatrač ne стоји ispred komada, već ulazi na scenu na kojoj se smešta skulptura, slika, instalacija, serija fotografija i sl. izvodeći svoj perceptivni performans. Značenja um. dela se uspostavljaju kroz perceptivni performans, a to znači činom suočenja značenja uspostavljenih u umetničkom delu i posmatračeve interpretacije i reakcije na njih”.

- **Prostori**
- Scenski prostor-prostorni nivo društva, odnosi se na spolja ovaj pristup.
- Slobodan Prosperov Novak: „ Prostor je čovek sam, a kazališni prostor u kojem su zavijene predstave u tijelu realizirane riječi valja misliti kao ljudski odnos parekslelans. Shodno tome vlast politike u kazalištu je rukopis vlasti u kazališnoj predstavi nisu u prvom redu povezali sa nekimestetičkim ostvarenjima kazališnog čina već se uspostavljaju kao isključivo poigravanje vlasti nad ljudima kao etički i politički odnos u kojem jedna osoba ili grupa osoba imaju moć da menjaju ponašanje uloge drugih osoba ili grupe u željenom smeru. Zbog toga se vlast vlasti u prostoru kazališne predstave jedino može osloviti kao odnos u kazališnom makro prostoru dakle kao urbanistička i topolpška činjenica koja ima računati na mrežu funkcija šti ih uspostavljaju grupe ljudi i pojedinci uključeni u proizvodnju igre i njeno vlasništvo”.
- Moje mišljenje da se ka egzistencijalnoj praznini teži jer ona predstavlja osnov za kreativno izražavanje koja se prazni i puni.